

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ВЕРНУВ ДО БІЛОГО ДОМУ

ВАШИНГТОН. — З Білого Дому оповіщено, що президент вернув з довгої подорожі поза межами Злучених Держав, якої кульмінаційною точкою була історична конференція в Касаблянці, в Французькій Марокко в Африці. Президент, як відомо, відвідував ще нігерську республіку Ліберію в Африці, як теж мав побачення зі своїм „старим другом“, себто бразильським президентом Гетуліо Варгасом. По короткій перерві в Тринідаді, що є частиною Бритійської Західньої Індії, президент прибув до Маямі в Флориді, де пересів з літака до поїзду, який його привіз назад до столиці. Разом з президентом вернули його найближчі співробітники, такі як Гері Гопкінс і адмірал Вільям Дейгі.

Поза тими відомостями не видано з Білого Дому покищо ніякого іншого коментарю.

ФЛИН ЗРЕЗИГНУВАВ З ПОСОЛЬСТВА ДО АВСТРАЛІЇ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт оминув великий клопіт, як він вернув до Вашингтону. Едвард Ж. Флін, недавній голова Краєвого Демократичного Комітету, себто „демократичний бос“, що зівстав назначений президентом Рузвелтом послом до Австралії, вніс на руки президента резиґнацію. Це назначення викликало серед республіканців і багатьох демократів негодування. Воно дійшло до того, що заповідали, що сенат не затвердить цієї номінації. Чи це заважило на рішення Фліна, чи що інше, тяжко сказати. Сам Флін подає, що він не хоче щоб його особа була причиною такого роздору, що шкодив би війсьним змаганням, які повинні бути на першому місці. Каже, що йому не залежить на тому, що з ним станеться, але більше залежить на особі президента, якого втягають у цю справу. В тому він минає республіканців. Противники цієї номінації закидали, що Флін не має відповідних кваліфікацій на те, щоб бути послом в Австралії, що відрає тепер незвичайно важну роллю через війсьні обставини. Теж підносили, що він був замішаний в певні „політичні скандали“, як і в справу з хідником, виправлюваним на громадський кош.

ПАНІ РУЗВЕЛТ БОРОНИТЬ ФЛИНА.

НЮ ЙОРК. — Пані Елеанор Рузвелт, говорячи в Купер Юніон на тему „надходячої перемоги над державами „Осі“,“ відповідала на запит в справі назначення Едварда Фліна послом до Австралії. Казала, що Флін є чесною і надзвичайно спосібною людиною, що падає жертвою ворогів адміністрації, які вживають його особи, щоб робити розрахунок з президентом Рузвелтом. При тому згадала за „політичних босів“. Казала, що ця система є злою. Але казала вона далі, не було політичних босів, себто тої злої системи, колиб загал користав з усіх своїх прав, які йому признає демократія.

ПОЖИВА — ВЕЛИКА ЗБРОЯ, КАЖЕ ЛІМЕН.

НЮ ЙОРК. — Герберт Лімен, бувший губернатор ньюйорського стейту, а тепер голова економічної допомоги повоеінному світові, заявив, що Злучені Держави мусять вжити поживу, одаг та інші речі, конечно потрібні до життя, на те, щоб виграти війну, а по війні, щоб виграти мир. Він підкреслив, що разом з альянтською офензивою і визволенням країн з неволи держав „Осі“ мусять іти в парі економічна допомога, бо інакше армія нічого не вдіє з народом, що гинутьиме з голоду і від хворіб. Також треба бути зараз по війні прийти краям, що були навіщені війною, з великими засобами поживи, щоб можна приступити негайно до відбудови тих країн, а в першу чергу до обрібки землі, щоб було що з неї зібрати вже в перші повоенні жнива. Щоб так сталося, казав Лімен, треба буде затягнути до роботи всі можливі американські спосібности, як і всі матеріальні засоби. Але та робота, казав він, мусять бути зроблена, якщо хочемо виграти війну і мир.

ОРГАНІЗОВАНЕ РОБІТНИЦТВО ЗАПЕВНИТЬ ПРАЦЮ...

ДІТРОЙТ. — Р. Ж. Томас, президент Об'єднаних Автомобільних Робітників, відповів капітанові Е. В. Рікенбакерові, що в недавній своїй промові казав, що всі воляки мусять по повероті з війни вернути назад до своєї давньої праці. Томас каже, що його юнія вже давно поробила заходи, щоб так сталося і має відповідні умови з такими автомобільними компаніями як Крайслера, Форда, Дженерал Моторс і т. д. Таку працю, казав він, може запевнити тільки зорганізоване робітництво. Томас недобрив на Рікенбакера за те, що він казав, що того воляка, як поверне, ніхто не повинен змушувати бути в юнії, як він не захоче в ній бути. Томас каже, що Рікенбакер годосить таке, що противиться робітничій політиці президента Рузвелта.

В Боротьбі з Японцями Американський Воляк є Горю, Стверджує Секретар Наке

ПЕРЛ ГАРБОР. — Френк Наке, секретар маринарки, мав розмову з американськими кореспондентами на тему своїх вражень, які відіс з оглядин ріжних фронтів на Пацифіку, підчас яких він був свідком двох повітряних, безуспішних, японських налетів на Гвадалканал. Наке заявив, що тільки через особисту інспекцію можна набути справжнього знання про воєнну ситуацію та про духа армії. Ось те він і набув. Вислідом того досвіду є його переконання, що американський воляк почуває себе у відношенні до японського воляка майстром, та що тому японський опір в Гвадалканалі буде до 30 днів цілковито зліквідований. Офіцери і воляки пнуться до бою. Дух їх — офензивний. І то на всіх боєвих відтинках. Є тільки одна темна сторона. Це ворожі субмарини, що ще далі наносять нам поважні втрати. Булоб перозважно, казав Наке, глядіти надто оптимістично на субмаринову язву на Атлантику. Є поважні втрати. Але й на це мусимо бути приготовані, коли хочемо перемогти. Та, залевняв секретар маринарки, спосіб на знищення цієї язви, певно буде знайдений.

„ЗРАДЖЕНА ІТАЛІЯ“ ЗАМІСЦЬ „ІТАЛІЯ, МОЯ БАТЬКІВЩИНА“

НЮ ЙОРК. — Артуро Тосканіні, найславніший у світі оркестровий диригент, італієць з роду і патріотизму, виконуючи передаваний через радіо „Гимн Народів“, революційний твір на оркестру, хор і сольові партії найбільшого Італійського композитора Верді, змінив славний гимн „Італія, моя батьківщина“ на „Зраджена Італія“. А зробив це тому, що така зміна відповідає тому, що написав цей гимн, а в першу чергу композиторови Вердієви, що сам належав до кола таких італійських революціонерів-демократів як Машіні й Гарібальді й був ворогом тиранії, ось такої, яку завела фашистська влада в Італії. Сам Тосканіні відмовився в Італії в 1931 році диригувати оркестрою, що малаб відіграти фашистський гимн, за що його фізично зневажено. „Гимн Народів“ закінчено в обрібці Тосканіні величним американським гимном, що наступив по французькій „Марсєлезі“.

В ОБОРОНІ МУРИНІВ В ЛЕТУНСТВІ

ВАШИНГТОН. — Вільям Г. Гест, подає за причину резиґнації з становища цивільного дорадника секретаря Стімсона те, що в Американській Повітряній Силі мають ніби верховодити „реакційні політики“, що не допускають до повітряної служби муринів, керуючись при тому „ненуковими поняттями“ і сумніваючись у спосібности муринів.

Гітлер і Герінг Кричать про Большевицьку Небезпеку для Європи

ЛОНДОН. — Націстичний уряд і партія відсвяткували десятиліття приходу націстичної партії до влади в Німеччині. Святкування мало кілька несподіваних новостей, передовсім відсутність самого Гітлера на святі. Його святочну прокламацію виголосив з радіа д-р Гебелс, націстичний міністер пропаґанди, виправдуючи Гітлера тим, що мовляв він знаходиться тепер зо своїми військами. У цій прокламації Гітлер величав злочутки націстичного режиму та вказував на Росію як на головного ворога Німеччини, котру він називав заборолом західної цивілізації проти небезпеки большевизму. Гітлер говорив теж, що в цій війні не буде переможців і переможених, а тільки ті, що її переживуть, і ті, що будуть знищені.

Гебелс у своїй промові теж говорив передовсім проти большевизму, котрий він звязував з „плютократією“ і жидами. Він теж страшив німців загибллю.

Герінг у своїй промові заявив, що нацисти знають лиш тільки одного ворога: комунізм. Він виправдував німецькі невдачі в Росії й залевняв, що Росія вже вичерпує свої резерви. Він обіццював пімсту Британії, як тільки Німеччина упорается з Росією.

ВРАЖІННЯ ПРОМОВ НАЦІСТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ У ШВЕЦІЇ Й АНГЛІЇ

СТОКГОЛЬМ. — Шведська преса висказується про значіння промов націстичних провідників на націстичному ювілею з певничайною відкритістю. Вони добачують у словах і нелогічних признаннях провідників нацизму, що Німеччина стоїть перед розгромом.

ЛОНДОН. — Бритійські газети підчеркують передовсім тон промов Герінга й Гебелса. Мовляв, пропала стара націстична самопевність і остався тільки „чорний страх“, у якому одинокою потіхою є безсповне сподівання, що німцями удасться розсварити Об'єднані Держави.

СРІБНИЙ ЦЬВЯХ. — Генерал Гаролд Александер, командант британських військ на Близькому Сході, забиває срібний цьвях як останній цьвях на залізничній дорозі, що має лунити Бейрут з Тріполісом. Після цього він повів першу лькомотиву на тій лінії. Проведення лінії стало можливим внаслідок захоплення Тріполісу британськими військами.

БОМБАРДУЮТЬ БЕРЛІН НА САМЕ НАЦІСТИЧНЕ СВЯТО

ЛОНДОН. — У саму річницю націстичного захоплення влади в Німеччині британські літуні бомбардували сильно боронену німецьку столицю Берлін. Рейдів докрано поспішними літаками, що скидали бомби по 500 фунтів ваги. Перший рейд почався коло 11. години рано саме в хвилі, коли маршал Герінг збирався виголосити свою промову зприводу десятиліття режиму Гітлера; він мусів промову відложити через рейд. Другий рейд був того самого дня коло 4. години сполудни, коли ювілейну промову мав виголосити міністер пропаґанди Гебелс. Оба рейди обійшлися британцям дешево.

АМЕРИКАНЦІ ЗНОВУ БОМБАРДУЮТЬ НІМЕЧИНУ.

ЛОНДОН. — Американські літаки докранили вже другого рейду на Німеччину й бомбардували цим разом знову Вільгельмсгафен і Емден, важні німецькі порти. Підчас рейду американці збили 22 ворожі літаки, а самі втратили 3 бомбовики.

НІМЕЧЧИНА СКРИПЛЯЄ КАМΠΑНІЮ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ.

ЛОНДОН. — Дальший доказ скріплення підводної кампанії проти Об'єднаних Держав добачують загально в іменуванні Карла Деніца (американці вимавляють його імення — Довниц), командантом німецьких підводних човнів, адміралом усії німецької воєнної фльоти. Його попередник Редер став інспектором фльоти.

Обнимаючи команду фльоти, Деніц заявив у своїй промові, яку передано теж радіом, що він вложить усі сили фльоти в боротьбу підводних човнів, котру він буде вести безпощадно.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАХОПИЛИ ПЕРЕДОСТАННЕ ГНІЗДО В СТАЛІНГРАДІ.

ЛОНДОН. — Російські війська вже майже докранили знищення всії німецької армії у Сталінграді, бо заняли передостанне „гніздо“, що ще боронилось перед переможною офензивою червоної армії. У цьому гнізді захоплено генерала Фрідріха фон Павлюса, команданта всіх військ у Сталінграді, з ним 16 інших генералів. За їх інформаціями в Сталінграді німці мали разом не 220,000, але 330,000 війська, з чого росіяни вбили за останніх 20 днів 100,000.

На кавказькому фронті червона армія захопила Майкоп, центр багатих нафтових теренів під Кавказом, та Тихорець, важний залізничний узол, 100 миль від Ростова. У своїй кампанії в Кубанщині російські війська посунулись значно в напрямі до Кранснодору та захопили Білорічинськ.

Німецький комунікат з того самого дня подає вістку про іменування ген. Павлюса маршалом.

Американські кореспонденти з російською армією на Кавказі стверджують, що німці не дістали нафти з кавказьких нафтових піль підчас їх окупації.

НІМЦІ НАСТУПАЮТЬ У ТУНІСІ.

ГОЛОВНА АЛІЯНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Німецькі повзи, піхоти й артилерія наперли на невеликі французькі відділи, що боронять провагу Фаїд, на дорозі зо Сфаксу до Сбейтлі, в центральній Тунісі, і заставили їх відступити.

Відділи генерала Ромеля дістали поважні засилення, між іншим великанські пові повзи, звані „тиграми“ від образу тигра, намальованого на вежі кожного повза. Такий повз, кажуть, важить коло 62 тони, і має 6-палеві панцирі на переді й на заді вежі та скріплені панцирі, на 5 цалів грубі, по боках. Кожний повз має одну 88-міліметрову гармату та низку менших.

СКРІПЛЕННЯ ДЛІЯ ГЕНЕРАЛА ДЕ ГОЛА.

ЛОНДОН. — Сюди дістався з Франції Рене Масілі, визначний французький політик, котрий постійно відносився ворожо до націстичного уряду й французьких апізерів. Він був колись амбасадором у Туреччині. Зараз по своїм приїзді до Лондону, він пристав до акції генерала де Гола.

ЗАМІТНА ПЕРЕМИНА В ІТАЛІЙСЬКОМУ КОМАНДУВАННІ.

ЛОНДОН. — Вісім днів по упадку Тріполісу вступив зо становища начальника генерального штабу маршал Уго Кавалеро, один з найближчих співробітників Мусоліні. Його місце заняв генерал Вікторіо Амброзіо.

Бритійські обсерватори добачують у цій переміні дальше скріплення проти-Мусолінівських елементів у командуванні італійською армією. Мовляв, італійські банкири й промисловці бачать уже тепер, що Італії не можливо буде добутись з розгрому й хаосу, як довго нею буде правити теперішня диктаторська кліка.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
 Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин передує появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
 За оголошення редакція не відповідає.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокі числа три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	Один рік	\$6.00
На пів року	\$3.25	Шість місяців	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Три місяці	\$1.75
частинною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
Число з суботи (з англійською)		Один рік	\$2.00
На рік	\$2.00	Шість місяців	\$1.25
На пів року	\$1.25		
В Джерсі Ситі і Загребі):		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	Один рік	\$9.00
На пів року	\$4.75	Шість місяців	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Три місяці	\$2.50

Цивільне Дезертирство

Американська Федерація Праці видала до робітників заклик допомогти в кампанії американського громадянства проти безпідвладної відсутності при роботі.
 Заклик каже між іншим:
 „Аби досягнути цієї цілі, кожний робітник повинен ставати на роботу кожного дня, хібащо йому на це не дозволяє недуга, нездібність або умовини, над якими він не має влади“.
 Звісно, така повинна бути робітничка дисципліна кожного нормального робітника й в нормальні часи, коли особистий інтерес заставляє робітника появлятися правильно на роботу й від неї без причини не відходити. Та тепер часи надзвичайні, і в правильній появі робітника на працю зацікавлені уже не тільки робітничі підприємці, але й ціле громадянство.
 „Робітники, заняті в промислі“, каже відозва, „це справжні вояки продукції“. Виконаний комітет (Американської Федерації Праці) твердо переконаний, що робітники повинні вистерігатися ходити поза фабрику. Як робітник не появляється на роботу правильно, то він може цим спричинити труднощі, а то й смерть вояків, затягнутих у збройні сили, котрі мусять служити на полі бою“.

Ці надзвичайні часи ставлять отже робітників у надзвичайне положення. Робітник це вже не тільки частина продуктивної сили народу, але й частина воюючої сили держави. Як продукційна сила хромає, недомагає, зривається, то від цього терпить не тільки цивільне населення, але й військо. Від того терпить не тільки вигода чи здоров'я цивільних людей, але й воєнне зусилля армії й флоту, від якої залежить уже існування цілої держави.

Порушує нарешті відлік Американської Федерації Праці й особисту ноту: „Між цими збройними силами є й кривняки зайнятих у продукції робітників, які служать по робітнях, продукційних фабриках, при транспорті, які продукують всякі товари й засоби, потрібні збройним силам для вигнання війни“.

Іншими словами сказавши, воєнний час виніс робітника на вищий щабель суспільної вжитковності. Його ролія нині більша й важніша, ніж вона була в звичайний, нормальний, мирний час. Та ривночасно на нього впав і вищий обов'язок. Занедбанія того обов'язку є більше серйозною справою нині, ніж воно було в мирні часи. Коли робітник нині немовби вояк на цивільному пості, то й невинуватим покиннєнню цього посту ривнорядне з покиннєнням посту вояком у бою: це цивільна дезерція.

Громадянська Війна в Югославії

Описуючи внутрішнє положення в Югославії, С. Л. Золцбергер, заграничний кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, порівнює його зі станом України вчасі між початком більшовицької революції й закінченням російської громадянської війни. Подібність між двома країнами на його думку в тому, що за розгромом краю заграничними ворогами і поділом його між ворогів прийшов період дикої різни між самими громадянами в громадянській війні.

Югославія вариться нині в кипучому кінті, під котрим огонь підпалює інтрига держав Осі. У цей котел вкинуто презріні елементи патріотизму, національного духа, окружних різниць, головні між сербами й хорватами, політичні зависті, релігійні антипатії, ідеологічні розходження й основні складники суспільної революції.

Золцбергер вчисляє в Югославії аж десять осібних організованих воюючих груп, не числячи очевидні німецьких, румунських, мадярських, болгарських і італійських окупаційних військ. Ось вони: шумари, усташі, домобранці, сільські сторожі, білі гвардії, четники Кости Печанаца, четники генерала Міхаловіча, фашистські чорні сорочковці Люби Лютіча, куколова армія прем'єра Міяна Недіча й народна визвольна армія, загально звані партизанами.

Ці групи кермуються з кількох головних осередків:
 Першим є Загреб, столиця Хорватії, з котрої „поглавник“ (вожд) Лиге Павеліч кермує своїми уставами, котрі є чимось аналогічним до Гітлерової „Шуцштафелі“ (Вибраної сторожі); й національному міліцією, до котрої належать „домобранці“, що є чимось ривнорядним з Гітлеровою Молодістю, та брутатносорочковцями.

Другим осередком є Білгород, з котрого маршал Недіч кермує своєю малою сербською армією, уживаною для поліційних цілей, а сербський фашист Лютіч управляє організацією чорносорочковців, котрі допомагають німцям половати на патріотів-партизанів.

У Білгороді теж сидить Коста Печанац, котрий стоїть на чолі товариства четників, ветеранської організації з фашистськими нахилами. Ціх четників не можна мішати з четниками генерала Міхаловіча: тут дві групи вживають того самого імення, котре по-

Завзята боротьба ведеться між могутньо організованими групами Міхаловіча й групами з осередком у Бігаці. Останніми місяцями партизани Бігаца були багато активніші ніж Міхаловіч, котрий держиться політики тихої реорганізації й вичікування дня, коли другий фронт досягне Балкану. Ці групи перебивають немилосердно одна одну, а держави Осі заподадливо підходжують їх одну проти одної, стараючись видимо довести до взаємного винищення південних слов'ян до того ступня, аби опанування краю іззовні могло бути доконане без труднощів.

Вся ця ситуація має великий вплив поза межі Югославії. На нещастя для справи Об'єднаних Держав, югославський уряд у Лондоні є вмішаний у цю боротьбу груп у Югославії вже хочби через те, що цей уряд на вигнанні признав генерала Міхаловіча своїм міністром війни. Через те, що партизани мають зв'язки з Москвою, вириває напруження між Британією й Росією, бо Британія собі піддержує до Міхаловіча як міністра війни в кабінеті уряду, що має свій осідок у Британії. Тепер уже не є ніякою тайною, що при Міхаловічу служать офіцерами деякі британці та що він удержує постійні зв'язки через радіо з головною квартирою Об'єднаних Держав. З другого боку партизани немешіє відкрито проголошують свої симпатії до Москви. Між ними є теж командантами багато комуністів, хоча далеко не всі. Останнього квітня вони тайно вислали своїх представників на Україну для нацязання зв'язків з українськими партизанами, котрими кермує червона армія.

Різниця між Британією й Росією за цю справу прибирає поважні розміри. Були заходи ці розложення заглаїти, але вони не мали успіху. Москва далі переконана, що вона ставить ставку на доброго козла, а британський уряд признавши раз Міхаловіча символом югославського опору окупантам, далі його послідовно піддержує, а за ним і югославський уряд на вигнанні твердо стоїть проти партизанів і за Міхаловіча.

Місто Бігац, що лежить над рікою Уною, захопили в свої руки в минулому році партизани, незалежна політична група, котрою кермує Іван Рибар, бувший президент Скупщини, югославського парламенту в Білгороді, або його син. Цей осередок удержує постійні зв'язки з різними партизанськими групами, зв'язаними з Народною Армією Визволення, що стоїть під кермою чотирьох головних військових провідників: Кости Наді; Мілоша Дудіча; містичної фігури, що має бути росіянином на імення Тіто; та Петка Дічачіча.

Бігацька республіка розтягається на 30,000 квадратних миль і удержує постійні радіо зв'язки з зовнішнім світом, головні з Москвою.
 Далі на півдні, в Боснії й Санджаку, знаходиться осідок генерала Міхаловіча. Його окрруг можна назвати Державою Четників. Він ділає як певного роду регент (правитель) в імені прогнаного короля Петра Другого, що тепер студіює на англійським університеті в Кеймбриджі.
 Крім цих є ще багато менших груп, зв'язаних або з партизанами або організаціями четників. Сюди належать: „шумари“ (лісові люди) Хорватії, котрі піддержують партизанів; так звані Білі Гвардії Словенії, що визнають над собою генерала Міхаловіча; та партизани в Словенії. У Словенії є теж організація, що зветься Сільською Сторожкою, котра репрезентує клерикальну партію й видно стоїть близько Міхаловіча.

Повоєнні Уліпшення

При кожній більшій американській фабриці, не кажучи вже про федеральний чи стейтський уряд, окремі групи людей, найчастіше зложени з техніків і ріжного роду інженірів, незаметно працюють над повоєнними плянами. Їх завданням є придумати ріжні продукти і пляни продукції, щоб по закінченні війни дана фабрика могла відразу звивати свої воєнні вироби, а на їх місци виробляти продукти щоденної цивільної потреби.

Ті техніки стараються вдосконалити всі ті продукти, котрі вже існують, а також придумати якісь нові винаходи. На ту тему виголосив доклад один з того роду фахівців, д-р Аллен А. Стокдейл, Вількс Бері, Па., в яким заповідав багато цікавих новостей, що будуть впроваджені по війні. Родинні літаки по війні будуть так само курсувати, як тепер курсують родинні авта. Ті літаки легко зможуть залітати і осідати на дахах малих домів. Вбільшости ті літаки будуть зроблені з пластичної маси. З тої маси будуть виробляти найріжнорідніші речі, зокрема меблі, котрі не будуть мати в собі ні кусця заліза, ні дерева. З тої маси будуть будувати цілі дома, шляхи і т. п. Будуть такі машини, котрі висказувані голосом слова будуть відразу переіменовувати на друковане слово. Будуть телевізійні телефони, в котрих можна буде говорити до даної особи по телефоні і водночас її бачити. Буде непромакальний папір, буде тютюн, що не залишає попелу. Будуть впроваджені способи дуже дешевого виробу електричної енергії. Також винайдуть ріжні матеріали, як ось газоліну і т. п., що міститиме в собі величезну скількість енергії; спосіб увівнення енергії в атомі підє значно „вперед“ (Вчені говорять, що в однім атомі, себто в найменшій частині матерії (а таких частин можна злічити мільони на кінці голки), є стільки енергії, що її вистачить на те, щоб переправити через Атлантийський океан величезний корабель. Але та енергія є увязнена, а щоб її увівлити, треба до того спеціальних заходів. Дотепер вдалось увівлити лише частинку з тої енергії в високоякістевій газоліні. Будуть люди теж вміти заморожувати хліб, так, що він все задержуватиме свіжість. Також люди знатимуть такі способи склеювання дощок, що можна буде будувати безкошечно довгий паркан лише з „одної“ дошки.

В медицині також будуть зроблені великі поступи. Навчать людей добре прокурмлюватися і добре засоблятися ріжними мінералами, кальоріями й живинами. Навчать людей виплекувати в собі відпорність на звичайні перестуди. Знайдуть ріжні застрикування на недуги, на котрі ще нині тих застрикувань нема. Знайдуть лікарство проти рака. Навчаться контролювати ріст клітин.

Та найбільший поступ люди зроблять у будові домів. Побудують мільони нових домів і ті дома будуть мати такі вигоди, про котрі нині мало хто мріє. Зокрема електричні приряди будуть відгравати велику ролю внутрі домів. Біля мільон робітників вироблять ті електричні приряди на суму 16 біліонів доларів, впровадять чотирьох і пів року по закінченні війни. Електричні приряди будуть впроваджені на великі розміри також на фармах, і то не лише по домах, але і в фермерських знарядках, а навіть при погноюванні рілі. Знайдуть способи придержувати землю в сухих околицях, щоб її вітер не змітав. Знайдуть знамениті середники на всілякі комахи і насікомки, що нищать рістню. Побудують цілі міста з шкла і внутрі тих міст позакладають „ср-кондишени“ апарати, вдержуючи температуру в літі і зимі менше більше на одній ступені. Навчаться використовувати сонячне світло в той спосіб, що будуть магазинувати його в збірниках і зуживати його в зимі. Також навчаться використовувати зимову студію й її також зуживати в літі. Навчаться розвивати мряку на лєтунських майданах. Будуть будувати ще кращі шляхи, ніж тепер є.

До тих описів, що виглядають неначе опис якогось раю, можна додати й те, що говорили на зїзді кімнатних декораторів 21. січня ц. р. в Нью Йорку. Один з прив'язних, Мет Деніг, вбільшости потвердив те, що сказав Стокдейл в Вількс Бері та добавив багато своїх думок. Він казав, що хатню обстановку будуть виробляти з дерева, що не займається вогнем, та з шкла, що не збивається. Вбільшости меблі будуть виробляти з пластичного матеріалу. Навіть авта будуть виробляти з пластики. Гальон-газоліни дасть 40 — 50 миль. Черевники будуть вироблювані не з шкіри, а з штучного матеріалу.
 Внутрі мешкань будуть установлені ріжні світляні апарати.

(Докінчення на сторони 3-тій)

ІВАН ФРАНКО
Основи Суспільности
 Повість
 35)

— Боже, Боже! — стогнав о. Нестор, мало не плачучи й силкуючись, аж до болю в мізку силкуючись зібрати всю пляду свого духа, спрягти в порядні ряди свої думки, зананувати над нервами, привернути ривновагу між постановами і вчинками. Він сів при отвореній вікні й почав вдівлятися в зелень дерев і синію безхмарного неба. Свіже, тепле, запахує повітря й вид широкіх, ривних, барвистих і спокійних площ трохи відсвіжили його нерви, навляли на нього заспокоєння. Він почав дихати ривніше, повільніше; дроз уступила, і в голові почало прояснюватися.

— Ні, я ще не труп! — промурмотів він. — Я ще вам не нічого вартє сотворивши, на котрому ви могли би робити свої досліди! Я ще з вами по-

борюся! Може то й ліше, що так несподівано, так цинічно й беззетидно виявили свій апетит на моє добро! Злий демон, котрому ви служите, зробив собі з вас жарт, огидний жарт. Ви думали, що я відразу впаду, подамся, й ви візьмете мене в руки і зробите зо мною, що хочете! Аж ні! Ні, ні, ні, ні! Я отямився! Ви шпинголюли мене, а я прокинувся з тяжкого сну! Того мені й треба було! Спасибі, спасибі! Тепер я вже не сплю, тепер я добре чую й бачу, де я і що зо мною робиться! Тепер я не дамся! Не дамся! Не дамся! Внесу вас у поле! Закартую собі з вас іше гірше, ніж ви собі з мене жартували!

І збираючи докупи всі свої сили, з певним острахом він стрібував стати. Боявся власної немічності, але врадудався ду-

по, не піде в руки неробів, котрі швидко зуміють промити йому очи. Але це вдоволення знов почало бліднути, розвиватися парюю, а з темного хаосу вражіннє виривали нові погрози. Поки то це до Львова! От це вже два роки, як він не був у Львові! Та й чи легко то йому старому туди вибратися! Як і на кого ливити помешкання! Ажжеж остання його подорож памятна йому — ой, і дуже памятна тим, що його тоді обікрали. О. Нестор, звичаєм скупарів та зазубаних, до тої мрії опанований був пристрастю громадження, збирання та складання, що ніколи не міг діяти до того, щоб вести порядний спис своїх доходів і трат, щоб мати яснє увівління того, скільки він мав маєтку. Незлічому силу разів він постановлював собі „завтра зробити докладний рахунок“, та все якись забобонний страх зупинив його при виконуванні цього діла. Він ніколи не вийшов понад уложєння спису нумерів книжечок та цінних паперів; готювіх грошей: червінців, таларів і інших монет, що були

в нього поскладені в ріжних купках та в ріжних кривках, він так ніколи й не міг дорухуватися до ладу. От тим то й вийшло, що, коли під час його останньої подорожі до Львова до його помешкання закрався злодій, о. Нестр тільки по розбитім вікні та зломанім замку в шафі доміркувався, що чиясь чужа рука господарювала в його хаті. Що й скільки забрав йому з хати цей неспрошений гість, він докладно не міг дочислитися. Тільки по довшім слідженню й поривнованню він переконався, що забрано йому шість книжечок шадничих вартости 6,000 гульденів, а що понад це, — то хіба Бог один знає. О. Нестор нікому не признався про розмір своєї шкоди, тільки одній пані Олімпії розповів про все, просячи, щоб не розголошувала цього й заховала діло в секреті.

— Шадничі книжечки злодіїв не придадуться нінащо, — говорив він. — У мене є нумери, і я ще нині телеграфічно завідомлю касу, що такі книжечки в мене вкрадено, значить, вона їх нікому не ви-

платить, а коли хто зголоситься за їх виплатою, той сам себе віддасть у руки поліції. А що крім того вкрадено, це вже... — і о. Нестор махнув рукою, немов хотів сказати: Бог з ним з тим злодієм!

— Щоць там дрібних грошей забрав, — додав о. Нестор, — здається, небагато, бо що там він у мене багато найде! Ну, та ще годинник срібний, старе клепаїло! Не варто задля того й крику підіймати. А вже найсмішніше те, що в додатку взяв чоботи, і то не старі, а нові! Га, га, га! Як би він знав...

О. Нестор не доповів. Йому ніяково було признатися, що в старих, дірвятих та запліснелих чоботях він якраз тоді мав зложених пару тисяч самими дукачами, коли тим часом нові стояли порожнісінькі.

Пані Олімпія справді захоувала в секреті оповідання о. Нестора про цю крадіж, та справа вийшла потрохи наверх без її вини. Власнє ті нові чоботи видали злодія.

Одного дня, коли о. Нестор нічогіснько не надіявся, закі книжечки в мене вкрадено, значить, вона їх нікому не ви-

жандарма, котрий держав закованого в ланцюжках Цвяха. За жандармом стояв віт із присяжним, а за ними ціла юрба народу. Присяжний мав у руках украдені в о. Нестора чоботи, котрі Цвях хотів було продати в містечку та котрі видали його тим, що в внутрішній частині халав вистебнуване було зеленою шиткою ім'я й прізвище о. Нестора. Цвях, як неписьменний, не надівся зради, але купець зараз пізнав, у чому справа, і віддав його в руки жандарма.

(Далше буде).

ПРОТИ КОНТРОЛІ НАРОДИН
 НЮ ЙОРК. — Делегати нюйорської філії Краєвої Федерації Катольських Студентів у Каледжах ухвалили резолюцію, звернену проти контролю уродин, що „підкопує родину, основу американської демократії“.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ,

Домашній Фронт

Президент Рузвельт підтримує кампанію Червоного Хреста за норсками

Президент Рузвельт заявив у листі до голови Червоного Хреста, Нормана Г. Дейвіса, що треба берегти здоровля на домашньому фронті, якщо війна має вестися в найповнішому розмірі. Він підтримує цілим серцем посилена тримісячну кампанію Американського Червоного Хреста за вербовання норсок, помічників норсок і студенток для курсів домашнього догляду.

Кампанію почала Служба Доглядачок при Червоному Хресті у другій половині січня. Завданням кампанії є вербувати 36,000 кваліфікованих, реєстрованих норсок для корпусу норсок при армії і флоту; 100,000 помічників норсок при Червоному Хресті, фахових норсок для цивільних і державних шпиталів та 1,000,000 студенток для курсів домашнього догляду при Червоному Хресті, на яких звичайно вчать догляду за хорими та ріжних способів як берегти здоровля та запобігати хоробам.

У своїм листі до Нормана Г. Дейвіса президент писав: „Ми всі згодні, що в цій війні здоровля вояків мусить бути на першому місці. Однак, ми теж свідомі того, що наша велика цивільна армія, наші воєнні робітники, наші діти і домашні робітниці мусять бути здорові, якщо ця війна має вестися у найповнішому розмірі“.

Згідно з політикою, недавно прийнятою воєнним департаментом, до корпусу норсок при армії можуть бути прийняті вишколені норски, що є громадянками Об'єднаних Держав, або заприязнених зі Злученими Державами, якщо вони відповідають іншим, необхідним вимогам. До корпусу норсок при армії вербує Служба Норсок при Червоному Хресті. Ділячки треба вносити через місцевий відділ Червоного Хреста.

Вживайте Ві-Мейл
Армія і флот — в порозумінні з департаментом пошти — ведуть інтензивну кампанію, щоб кожний, хто пише до вояків за морем, уживав „Ві-Мейл“. Причиною цієї кампанії є бажання, щоб почта до вояків доходила скорше і безпечним способом, та щоби зашадити дороге місце на кораблях. При транспорті така почта займає всього малу частину того місця, що звичайно почта „Ві-Мейл“ то є такого роду листовий папір, що дає змогу вашого листа сфотографувати, сильно зменшити в розмірі, а потім назад побільшити, так, що адресат дістає його в такім вигляді, що може його легко відчитати.

1. „Ві-Мейл“ це швидкий спосіб комунікації через море. Ї звичайно посиляється літаком. Три дні після заняття Північної Африки, „Ві-Мейл“ вже була в дорозі до наших військ. „Ві-Мейл“ має першенство перед всіма іншими методами особистої пошти при подорожженні департаментами війни і флоту.

2. „Ві-Мейл“ це найпевніший з усіх родів воєнної комунікації. З 10,000,000 листів „Ві-Мейл“, адресованих дотепер до наших армій, ані один не затратився. Причина в тому, що всі оригінали листів зберігаються в порті висилки. Якщо літак, що везе „Ві-Мейл“, розбився через випадок, або внаслідок ворожої акції, тоді зголошується втрачену фільму, листи ще раз фотографуються і висилаються вдруге.

3. „Ві-Мейл“ зашаджує місце для перевозу воєнного матеріалу, кочне потрібного для війська. 1,800 листів, перемієних у „Ві-Мейл“ не забирають більше місця як пачка цигарок.

Пускайте в обіг ваш центи і нікля
Директор виробу монет каже, що ми стоїмо перед безбачкою шораз більшого браку дрібної монети, особливо центів і нікля. Головна причина в тому, що весь метал по можності має вживатися на військові потреби. Тому не можна робити нових монет.

Щоб запобігти цій недостатці ззивається населення пускати назад в обіг монети, що звичайно лежать по хатах в „центових банках“, ріжних пуделках, тощо.
Департамент скарбу радить, щоби ці монети інвестувати у воєнні марки. Перша ціль тої пропозиції лежить в тому, щоби дістати назад в обіг монети, а друга, щоб продавати воєнні марки.

В Карпатській Україні Вибухли Бунти
ЛОНДОН, (ОНА). — Мадьярам дуже добре боком лізе. Від того часу, як вони окупували словацькі й українські землі — на Підкарпатті нема спокою. Там вже кілька разами вибухали заворушення, а тепер знов є вістка, що там неспокої. Словаки й українці не хотять за ніяку ціну йти до малярського війська, але малярська влада на це не дивиться і силою тягне їх до армії. З того приводу між представниками влади і населенням приходять до кривавих сутичок. Ось тепер надійшла вістка, що в Березові вбито десять осіб. Подробіць про це нема і годі сказати, чи вбиті були українці, жиди, чи хто інший, але самий факт, що такі бої між населенням і представниками влади мають місце що кілька тижнів, свідчить, що мадярам на Підкарпатті невезе. Люди не хочуть мати з мадярами нічого спільного і на кожнім кроці протестують. Через те мадяри їх арештують і висилають в концентраційні табори. Найчастіше бунтується населення в тих містах і селах, де переважають українці. Недавно приходило до кривавих сутичок між малярською жандармерією і населенням в Ужгороді, Кошицях, Березові, Мукачеві і Севлю.

Словацькі вуглекопи відказалися недавно працювати з німецькими інжинірами в копальні вугля і вийшли на страйк. Вони поширювали між народом відозви, які говорили: „Проч з німецькими й малярськими фашистами“. Мадьяри вуглекопів арештували.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ВИТАЄ АРАБСЬКОГО КНЯЗЯ. — Американський майор-генерал, Джордж С. Патон, мол., як бачимо на образку, витьється з принцом Мулай Гасаном, найстаршим сином французько-мароканського князя, формального правителя Французьким Марокко.

НАЦІСТІВСЬКА ВЕРХІВКА В ПОГАНУМУ ПОЛОЖЕННІ
БЕРН, (Швайцарія), (ОНА). — З Німеччини надійшла вістка, що нацистська верхівка найшлася в дуже прикрому положенні. З російського фронту повідомляють, що німецька армія постійно відступає, що там є великі втрати, та що німецький наряд не повинен сподіватися на російським фронті ніяких побід, бо там велика зима й тому німецька армія мусить відступати і пригтовлятися до весняних боїв.

Такі невеселі вісти з фронту заважають нацистській верхівці багато клопоту, бо вона мусить передавати їх широкій публіци, яка привикла слухати, що німецька армія непобідима, та що на основі попередніх інформацій з російського фронту війна вже давно повинна була закінчитися. Німецька армія вже мала вигнати росіян за уральські гори і заводити на здобутих советських землях новий тоталітарний лад.

Але справа обернулася в другий бік. Замість того, щоби німецькі війська гнали росіяни за Ураль, советська армія жене німців на захід. „Фелькшер Беобахтер“ є страшно обурений з того приводу і пише, що це є цілком несправильно, але каже, що як так піде далі, то німецький наряд мусить бути пригтований до найгіршого. Всього правди про події на російським фронті німецька газета не пише, але перестерігає населення, що там справи попустилися і якщоб ворог переміг, то німці найшлися в дуже прикрому положенні. Цим, здається, нацистські партіймени хочуть попередити німецький наряд перед наступною катастрофою і загартувати його до останніх боїв.

Ціла нацистська пропаганда — радіо, преса, віча — тепер тільки одним займається, який підготовити народ до лихих вістей з російського фронту і видусити з нього останню силу до боротьби з надсподівано сильним ворогом. Вся німецька преса галасує, що тримаймося — не даймося, бо можемо програсти. „Берлінер Берзен Цайтунг“ навіть пише, що німці повинні брати приклад з англійців і не піддаватися в лиху годину. Англійці, каже згадана газета, вже находилися над пропастью, але рішили не датися і вийшли з біди.

Четвертим бесідником в Антіюк Каледж мав бути югославський державний річч Сала Косановіч, але не зміг при-

Роля Американців при Відбудові Європи

(ОНА). — Як закінчиться війна і пічнется відбудова Європи, то на думку Луїса Адаміка, американці відграватимуть велику роллю. Адамік, американський письменник словінського походження, завжди цікавився європейськими справами і навіть написав книжку про те, як європейські імїгранти в Америці повинні і можуть впливати на Європу, щоби вона прийняла американські засади правління. Він вилосив недавно до студентів в Антіюк Каледж промову, в якій висловив думку, що якій війна потраиває ще два роки, то Европа буде знищена до того ступня, що її буде дуже тяжко відбудувати. Але як прийде час на відбудову Європи, то туди поїде велика кількість кваліфікованих американців, які при відбудові середньої і східної Європи будуть відгравати велику роллю. Вони привезуть до Європи американського духа толеранції і справедливости.

Другим бесідником на отворенно курсу європейських проблем у вище згаданім каледжу був Фелікс Грос, голова ради, яка займається виробленням планів для середньої і східної Європи. Вона складається з представників ріжних європейських урядів на вигнання і старается виробити плани, як більш-менш малаб виглядати повоненна Европа. Грос заявив, що як тільки скінчиться війна, то молоді американська генерація матиме перед собою велике завдання. В Європі, говорив Грос, є мільони голодних людей, яким треба буде достачити хліба, одежі, ліків і книжок. Треба буде будувати нові доми, школи, тощо. Знищена й вилгодуниа Европа звернєся до Америки за допомогою, яку американська суспільність буде давати. Це є величезна проблема й американці мусять її розв'язати. Без них Европа не зможе дати собі ради.

Грос заявив, що нацисти знищили Европу до того ступня, що треба буде великих зусиль, щоб її знов привести до себе. В деяких сусідних краях нацисти не тільки матеріальне добро винищують, але й наряд. Німці вже вибили мільони цивільного населення ріжної професії. Молодь гине на фронті, а дома нацисти систематично винищують старших. Вони роблять це з вирахуванням, щоби таким чином позбутися небезпечного сусіда.

В багатьох окупованих німцями краях вибито інтелігенцію й фахівців до такої великої мірки, що як прийде час на відбудову, то ці краї мусять послугуватися робітниками закордону. Тут власне прийдуть на поміч молоді американці. В культурній діяльній німці поробили такі спустошення, що деякі краї мусітимуть спроваждувати закордонно лікарів, професорів, інжинірів. Німецька бруталність, голод і пошесть забрали з цього світа мільони людей. Повоненна Европа цілком не буде виглядати так, як та, що її німці знищили.

Третім з ряду промовцем був польський консуль Стракач. Він говорив, що в середній і східній Європі прийдуть великі перемирні. Народи мусітимуть з собою кооперуватися і відбудувати свої краї спільними силами так, як спільними силами тепер побороють спільного ворога. Стракач спімнув в промові польсько-чеський договір і казав, що його не треба забувати, а навпаки — треба здійснювати. Казав, що на руїнах Європи повинен повстати новий, справедливий світ.

Четвертим бесідником в Антіюк Каледж мав бути югославський державний річч Сала Косановіч, але не зміг при-

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГВАЙСТОН, Н. Й.
Як святкувати ювілей відділів У. Н. Союзу?

Перед мною „Свобода“, а в ній допис пром. Моастирського з Аліквіппи, в якій він згадує, що його відділ, 120 У. Н. Союзу, замість справляти у воєнний час ювілей 25-літнього існування зложив певну суму на збільшення фондів „Свободи“, а ювілей відложив, аж наші сини вернуть з війни. Це дуже добра і розумна думка. Нам усім треба пам'ятати за наш часопис, за наш одинокий щоденник, що вже 50 років несе просвіту і виступ в наші ряди. Хто тільки трохи вдумався в те, що зробила „Свобода“ для нашого народу в Америці та скільки добра для старого краю і для українського імені, той певно добачиме, що вона дала розвивалася і не підупадала через фінансові труднощі. Тому треба за те пам'ятати не тільки відділам, але теж і одиноким читачам „Свободи“ при ріжних ювілеях, забавах і т. п.

Та це одна справа. А є ще інша. В нашій громаді є відділ 129, Товариство „Просвіта“. Має дуже гарну назву. Дня 30 січня буде товариству 25 років, як казав на те Пропамятня Книга У. Н. Союзу, яка займає в моїй хаті перше місце, та в якій є описане теж і наше товариство. Поговорили про те з організатором п. В. Загаєвичем, вислала в пам'ять ювілею відділу кріп своїх дітей ще свої вунчики, так, що Товариство „Просвіта“ збільшилось таким чином на кілька членів. Це для Батька Союзу і наших градучих покоління. Але так дуже просилаб я наших матерей в громаді, щоб вони теж пам'ятали за цей ювілей і вписали до нього своїх дітей. Як не тепер, то зробіть такий „дарунок“ своїм синам, як вернуть з війни. У. Н. Союз є для нас, для наших дітей, вунчик і правничок. В цьому є те, що нам найдорожче. Тож пам'ятаймо за нього!

ЧИТАЙТЕ УКРАїнСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.
Анастасія Деревляна.

FOR VICTORY
BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІ
в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“
проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО
в англійському переводі:
A HISTORY OF UKRAINE
By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРІЙ 629 4 КАРТИ (мани) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте поштовий купон і зашліть за замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьтут _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірник Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Страт _____

КУПІТЬ КНИЖКУ
УКРАЇНЦІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

— Написав
Д-р **ВАСИЛЬ ГАЛИЧ**

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES
By WASYL HALICH, Ph. D.

Сторій XII+174. Ціна \$2.50. 22 Ілюстрації.

Це наукова книжка, написана англійською мовою і видана видаклом друкарні Шікаговського університету, за яку автор дістав титул доктора філософії. Ця книжка є потрібна для американців, далі для словян в Америці, а в першу чергу для американців українського роду.

В цій книжці описано такі питання:
Хто є українські імїгранти й звідки вони винесли? Чому українці імїгрували до Злучених Держав? Як вони пристосувалися до прибраної вітчизни? Як вони бралися в Америці до фермерства, бізнесу і ріжних професій? Як організації створили українці в Америці? Якою є їхня преса? Яке є духове життя української імїграції? Яка її будучність?

Ця книжка і потрібна книжка повинна буде в домі кожного українця. Замовлення з \$2.50 виспальте до:

„СВОБОДА“
81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

„We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need.“
— Franklin D. Roosevelt

EVERYBODY BUY WAR BONDS

В КОЖНІЙ УКРАїнСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Жіноча Сторінка

На Добрій Дорозі

Виміна думок, що велася між читачками Жіночої Сторінки на тему цього, чи сторінка припадає їм до вподоби чи ні — дала цікавий матеріал для цих, що над її виглядом будуть далі працювати. Ствердила понад увесь сумнів, що сторінка у газеті потрібна, та що цікавий її зміст. Хоч були й деякі розбіжності між читачками, і це, що одних не дуже зацікавлювало, інші найшли вартим читати. Так наприклад читачка писала, що виходить теми спізнані на кілька десятків літ, бо у читачок по найбільшій частині уже дорослі діти. Знова інша нашла саме ці справи інтересними, бо дають їй нагоду порівняти, як зміщалися методи виховання і обстоювати при цьому, що давні у дечому були кращі.

Така розбіжність думок про зміст газети усе трапляється між читачками. Коли купуємо, чи значимо книжку вибираємо її по-вподоби, знаючи у загальному темі, спосіб писання автора, чи навіть, як цього і не знаємо — маємо інші дані на це, щоб надіятися найти книжку вартою трудю читання. Газета, побіч останніх новин, для яких її купуємо, втіскає читачеві багато такого матеріалу, що на іншому місці хто зна, чи й був би його коли зацікавив. Хто з нас пішов би зичити у бібліотеці медичну книжку, шукаючи цікавої лектури? А газетну статтю на лікарські теми прочитаємо у газеті дуже рад. Це саме з економією, політикою, робітничим питанням, і десятками інших. Скільки ми знаємо про ці справи, як би газета не взяла на себе цього обов'язку висувати їх нам щодини перед очі, розбуджувати наше зацікавлення, інформувати?

Таким способом, саме у наших часах газета дає у руки читачеві пребагато самоосвітнього матеріалу, і теж у найзручніший спосіб, бо правильно, без утупи, наче лікарство на недужий організм. Хто звик читати добру газету, таку що розглядає широкий засяг людських справ та знання — цей без великого зусилля, а прямо на засаді щоденної правильної звички, поширює свій світогляд та розрухує думку.

По цій лінії іде розвій цього газетярства. Возьмім газету сперд піднести літ і порівняймо її щодо змісту зі сьогоднішню. Скільки нових тем розрослося у цій розділі, скільки справ, про які, щоб довідатися піднести літ тому, треба було йти до університетських бібліотек, чи присвечувати окремі студії!

Колісь люди брали у руки

же приагодити його для вжитку читачів. Недавня виміна думок про вартість Жіночої Сторінки показала, що ми на добрій дорозі. Чи підемо по ній далі — залежати буде від цих, які пишуть, і тих, що читають, як і тих, що починаються до її різноманітного змісту своїми домаганнями та заввагами.

Клявдія Олесницька.

СПРАВЛЕННЯ

У статті Листи до Вояків видруковано: Слухаючи в останніх днях радія я попала на передачу зі Советів, у якій американський кореспондент обговорював стан моралі советського війська, що найважливішим способом, який вдержує і т. д.

Має бути: Слухаючи в останніх днях радія я попала на передачу зі Советів, у якій американський кореспондент обговорював стан моралі советського війська. Казав він, що найважливішим способом, який вдержує і т. д.

МАДЯРИ ПЕРЕОРИЄНТУЮТЬСЯ
ЛОНДОН, (ОНА). — Мадяри вже починають здавати собі справу, що вони залізли в біду. Нацисти втягнули їх не потрібно у війну по стороні Німеччини і тепер малярські полки на російському фронті несуть цілий тягар війни. Німці хотять мадярами спинити советський наступ і кидають їх в найбільшій вогонь. З того приводу мадяри втрапили на російському фронті велику масу свого війська. Деякі малярські полки були цілком знищені, а деякі розбиті до того ступня, що урlopники не мали до кого на фронт вертати.

Мадярські політики вже збагнули, до чого то йде і тепер стараються уникнути цілковитої катастрофи. Вони вже бачать, що Німеччина війну програє і хотіли б якось викрутитися від того нещастя, яке їх же після війни. Ян Мадярік каже, мадяри вже починають переорієнтуватися і хотіли б вцепитися аліантського вола. Вони шукають нагоди відцепитися від Гітлера, але в той самий час заявляються про гн Советського Союзу. Чи з того що вище — не знати, але одно є ясно: мадяри вже знають, що німці війну програють.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ САМИМ СТАВИТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАТКУ ЦЕГ ОРГАНІЗАЦІ

ОДИНОКА ЖІНКА, ШО БУЛА НА КОНФЕРЕНЦІ В КАСА-БЛЯНКА.
Це капітан Луїз Андерсон (WAACS), що була стенографкою генерала Двайта Айзенговера.

Жінка й Дитяча Проступність

Міський Клуб Жінок Нью Йорку підняв перед міським урядом справу дитячої проступності, що останніми часами проявилася досить яскравими поступками й наробила серед громадянства немало бешкету.

Справою займався був у клубі спеціальний комітет, що студіює питання запобіження злочинству й поправи злочинців. По довгих студіях цей комітет ствердив передовсім, що громадянство не має належних приспосіблень для запобіження проступності й для суспільного пристосовання молодих дівчат і юнаків, що вже станули на дорогу проступності.

Далі комітет вглянув у причини дитячої проступності й ствердив з натиском, що на це склалися багато причин, передовсім посилене чуттєве напруження внаслідок війни, а далі зменшення числа осіб по всіх тих агенціях, які повстали для обслуги молодих хлопців і дівчат.

Наступний комітет приступив до обдумання плану для запобіження зростові дитячої проступності. В цьому згляді комітет віднісся до посадиноквого комітету для воєнної оліки над дітьми з такими пропозиціями: 1) Треба на місце людей, що вийшли зо штабу пробаційного департаменту дитячого суду, встановити нових, себто не оставляти їх місць необсаджених; 2) треба привернути вправних наглядців бюра дитячої допомоги при поліційнім департаменті, котрих скасовано при недавньому зменшуванню бюджету; 3) треба доповнити опорожені місця в департаменті шкільництва, головню ті місця, що займаються саідкуваніям за ходженням дітей до школи й веденням дітвори; 4) треба збільшити бюджет для департаменту здоров'я, аби додати до нього більше працівників; між іншим, наприклад, збільшити число наглядців у парках, які мали би дивитися за дитячими проступцями.

ОДИНОКА ЖІНКА, ШО БУЛА НА КОНФЕРЕНЦІ В КАСА-БЛЯНКА.
Це капітан Луїз Андерсон (WAACS), що була стенографкою генерала Двайта Айзенговера.

Жінка й Дитяча Проступність

Міський Клуб Жінок Нью Йорку підняв перед міським урядом справу дитячої проступності, що останніми часами проявилася досить яскравими поступками й наробила серед громадянства немало бешкету.

Справою займався був у клубі спеціальний комітет, що студіює питання запобіження злочинству й поправи злочинців. По довгих студіях цей комітет ствердив передовсім, що громадянство не має належних приспосіблень для запобіження проступності й для суспільного пристосовання молодих дівчат і юнаків, що вже станули на дорогу проступності.

Далі комітет вглянув у причини дитячої проступності й ствердив з натиском, що на це склалися багато причин, передовсім посилене чуттєве напруження внаслідок війни, а далі зменшення числа осіб по всіх тих агенціях, які повстали для обслуги молодих хлопців і дівчат.

Наступний комітет приступив до обдумання плану для запобіження зростові дитячої проступності. В цьому згляді комітет віднісся до посадиноквого комітету для воєнної оліки над дітьми з такими пропозиціями: 1) Треба на місце людей, що вийшли зо штабу пробаційного департаменту дитячого суду, встановити нових, себто не оставляти їх місць необсаджених; 2) треба привернути вправних наглядців бюра дитячої допомоги при поліційнім департаменті, котрих скасовано при недавньому зменшуванню бюджету; 3) треба доповнити опорожені місця в департаменті шкільництва, головню ті місця, що займаються саідкуваніям за ходженням дітей до школи й веденням дітвори; 4) треба збільшити бюджет для департаменту здоров'я, аби додати до нього більше працівників; між іншим, наприклад, збільшити число наглядців у парках, які мали би дивитися за дитячими проступцями.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТОРОНТО, ОНТ.

Новий відділ У. Н. С.

Дня 28. грудня м. р. відбулись перші збори членів-основників і нових членів відділу 453 У. Н. Союзу, що заіснував при греко-православній громаді, під ч. 404. Бетгерст вулиця. Збори скликав п. Я. Ковальчук, що пояснив цілі наради, а на писаря покликано п. Я. Охитва. Опісля п. Ковальчук покликав до слова п. В. Гіряка, організатора У. Н. Союзу на Канаду. Організатор представив присутнім у дуже зместовний спосіб завдання У. Н. Союзу та ту велику роботу, яку ця організація виконує для загального добра. Потім відбувся випис нових членів. Вписалось їх 11 осіб. По виписі відбувся вибір заряду. Вибрано предсідником п. Білого через аклямацію. В такий самий спосіб вибрано ще таких урядників: П. Шмігельський, касієр; Я. Ковальчук, секретар. Провірна комісія: Я. Охитва, М. Бундза. По скінченню виборів ухвалено на ввєсення п. Ковальчука назвати відділ ім. Св. Михаїла. На тім закінчено наради.

Президія зборів: Я. Ковальчук, голова; Я. Охитва, писар.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО досвідченої жінки чистити офіси ночію. Добра платини.
396 BROADWAY, ROOM 204. CANAL ST. STATION.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недухи чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідчення.
● Гемороїди й желакки лікуютьс без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10-8; неділя 11-2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

Ten Per Cent OF YOUR INCOME should be going into U.S. War Bonds and Stamps
U. S. Treasury Department

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19. січня 1943 помер у 66 році юнтра в Геммонд, Іллі. АНТІН БЕК, член Бр. св. І. Хрестителів, від. 107 У. Н. Союзу.
Покійний походив зо села Сивина, повіт Сянок, Західна Україна. Пошився у великій смутку жєну Катерину, одного сина, Михаїла і п'ять дочок: Олену, Марію, Аїну, Катерину і Софію та п'ять внуків.
Похорон відбувся дня 22. січня 1943 при участі членів і приятелів. — В. П. П.
Іван Матейчук.

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО

Обсиг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якості, а наша услуга є завжди першорядна.
Ми подіпаємо нашу ціну дуже низьким чиєлом, так, що особа в дуже уміркованих матеріяльних умовах може нами послугуватися.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. — Міські збори Тон. ім. Дм. Вітовського, від. 301, відбуються в неділю, 7. лютого, заріз по Ст. Божій, в парохіяльній галі при 1944 В. Ірі вул. На річних зборах було мало членів і лишалося багато справ до рішення. Тому просимо всіх членів і членів приїти на ці збори. Кожен член обов'язково повинен принести спис, зо кількох купів воєнних обліг, або листово повідомити секретаря аклямації. На річних зборах вибрано такий уряд на 1943 рік: Лука Домашчук, предс.; А. Семчук, заст.; К. Галачинський, кас.; П. Гнатшин, рек секр.; М. Горний, фін. секр.; М. Древицький і Т. Кашинський, контр. — За уряд: М. Горний.

ПІТСБУРГ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителів; від. 96, повідомляє, що річні збори відбулися 20. грудня і на них вибрано такий уряд на рік 1943: А. І. Василук, предс.; Іван Войтович, заст.; Дмитро Василук, секр.-кас.; Стефан Гірко, заст.; контр. комісія: Матвій Лашук, Анна Шпєр, Дмитро Годиш. Наступні збори відбуються в неділю, 7. лютого, тобто в годню 2. пополуїдді, під ч. 723 Карсон Стр. С. С. Усі члени повинні явитися на збори і позагодити позістали справи. Кожен член має сказати секретареві, за кількох він купив воєнних облігів. На зборах буде привіта пані Малевич, заст. гол. предс. У. Н. Союзу. Члени, котрі позичили гроші на свої грамоти, повинні сплачувати бодай процент. — За уряд: Д. Василук, секр.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО досвідченої жінки чистити офіси ночію. Добра платини.
396 BROADWAY, ROOM 204. CANAL ST. STATION.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недухи чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідчення.
● Гемороїди й желакки лікуютьс без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10-8; неділя 11-2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

ДАРОМ

випишемо кожному зрідок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найбільшого гірського діля, на неомалюваних жолудках, печінки і широк. Велика пачка коштує 50¢.
● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припоручають тим, що терплять на впретий кашель, біля горла і задку. Пачка коштує 50¢.
● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже поміне. Як його ужити, шарудковано на багі. Велика пачка 50¢.
● МІШАНИ КОРІННЯ, на персправність, брэк апетиту, корчі. Добре також на запах до горляки. Пачка 50¢.
Хто купить 4 пачки нараз, лише владного діля за \$2.00, відстане одну пачку даром.
Маємо вські лічничі діля, листів, шит, кору, ягоди, корінь, лавди, жинцю і т. д. Продаємо гуртом і деталю. Для шторників і продавців відповілиий опус.
Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІ В "GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St. BRONX, N. Y.
Має на склад РІЖНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4668.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і више ОБСЛУГЕМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Зарадує погребам по ціні, як низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАРІКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ВРЕМЯ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 165 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 708. Каміне серце.

"WE MIGHT HAVE ENOUGH FOOD FOR EVERY BODY," JAGGER GROWLED, "IF WE DIDN'T HAVE TO PROVIDE FOR THE USELESS ONES!"

З тими словами він вказав рукою на хворого Егаліса, та на дитину Карісу. На ті слова серед всіх запанувала довша мовчанка.

Старушка Ейкерс заговорила: "Що ти задумуєш з ними зробити? Заморити їх голодом?" Джегер замахав своїм дрючком у повітрі.

"I WOULDN'T BE SO CRUEL," HE SAID SARCASTICALLY; "I PROPOSE THAT THEY DIE QUICKLY, WITHOUT SUFFERING!"

„Ми можемо мати подостатком корму для всіх“, заявив Джегер, підходячи до товариства ближче. „Але мусимо забути про тих, що безвартні“.